

FORRADALOM ÉS SZABADSÁGHARC: A NÉPEK TAVASZA - AUSZTRIA

FORRADALMI HULLÁM

- 1848 tavasza: egész Európában forradalmi hullám
- okai: gazdasági:** rossz termésű évek
 - 1847. rossz termésű év – magas élelmiszerárak - gabona – és burgonyavész
 - mélyülő ipari válság
- társadalmi:** városi szegénység + középrétegek rossz helyzete
 - ipari forr. fölvetkezménye: szociális problémák – Nyugat-Európában megoldatlanok
 - Európa régiói eltérő fejlettségűek: Anglia – fejett- nincs forr.
 - Kelet-Európa: polgári átalakulás kezdetei+ nincsenek polgári nemzetállamok (német, olasz, Habsburg)
- Eszmei:** liberalizmus, nacionalizmus, szocializmus
 - Menete: 1848. jan. Palermo – itt kezdődött

NÉMET TERÜLETEK

- Fő cél a nemzeti egység megteremtése + alkotmány és a cenzúra eltörlése
- Vezető erő: liberális polgárság a városi tömegek támogatásával
- Először Rajna vidéken majd Dél-Németországban, Berlinben voltak megmozdulások.
- Köv.: a liberális vezetők bekerültek a kormányokba, de együttműködtek a fejedelmek kormányaival
- Köv.: a liberálisok elvesztették tömegbázisukat – félreállították őket
- 1848. március 13. Bécs
- 1848. március 18/19. Berlin
- Frankfurti parlament: cél – Német egység megteremtése
- De: az alkotmányos monarchiát nem fogadja el sem Ausztria, sem Poroszország
- Német-osztrák vetélkedés a vezető szerepért.
- Nemzetközi politika sem nézi jó szemmel az egységes Németország kialakulását.
- Köv.: eredménytelen
- 1848. március 18/19. Berlin
- V. Frigyes Vilmos alkotmányos monarchiát és polgári szabadságjogokat ígér
- Köv.: a liberális nagypolgárokból álló kormány (amit az események hatására kinevezett) együtt működött a hatalom megszilárdításában)
- Ősszel: porosz csapatok vonultak Berlinbe – a forradalom eredményeit felszámolták

A BÉCSI FORRADALOM

- Kossuth március 3-i pozsonyi beszéde ösztönzőleg hat (egész birodalomnak alkotmányt követelt) – köv.: bécs: forradalom
- 1848. március 13. – Metternich menesztése
- március 17. új kormány:
- április - jobbágyfelszabadítás
- májusra ellentét a radikálisok és a kormány között
- Május: újabb tömegmegmozdulás Bécsben
- udvar Innsbruckba távozott, majd augusztusban visszatérés
- a jobbágyfelszabadítás a parasztokat a kormány mellé állítja + Bécset elszigeteli
- alkotmányos reformok ígérete (pl.: általános választójog alapján összehívott alkotmányozó nemzetgyűlés) – de: a radikális erők még őrzik a pozícióikat

A PRÁGAI FELKELÉS – SZLÁV KONGRESSZUS

- 1848. március – Prágai forradalom – szláv kongresszus
- Jún. közepére Windischgratz felszámolja a forradalmi megmozdulásokat:
- radikálisok letartóztatása, szláv kongresszus berekesztése
- Csehország a birodalmi hadsereg és a kamarilla bázisa lett

A BIRODALMI GYŰLÉS

- 1848 nyara: a császár Innsbruckban
- a Reichsrat Bécsben összeül: ellentétek:
- szláv liberálisok: föderatív birodalom
- német liberálisok: centralizált birodalom, alkotmányos monarchia – német egység osztrák vezetéssel
- ellentét liberálisok és a radikálisok között az olasz, cseh, magyar elszakadási törekvések miatt

A HARMADIK BÉCSI FORRADALOM: OKTÓBER

- augusztus: az uralkodó visszatér Bécsbe
- liberálisok: az uralkodó, a dinasztia mellé állnak – a kormányban is őt támogatják
- a diákok radikális szervezete: Akadémiai Légió – császár ellen – de az augusztusi munkásmegmozdulások alkalmán nem állnak a munkások mellé
- köv.: a diákok tömegtámogatása csökken
- hadügyminiszter: Theodor Latour
- Jún. közepére Windischgratz felszámolja a forradalmi megmozdulásokat - Prágában
- júl 23-25. Custozza: Radetzky legyőzi a piemonti sereget.
- szept 11. Jelasics horvát bán támadása Magyarország ellen.
- szept. 29. Pákozdnál a honvéd sereg ellenáll Jelasicsnak
- köv.: okt. 6. - 3. bécsi forradalom kitörése, udvar Olmützbe menekül.
- Latour felakasztása (a bécsi radikális erők a saját sorsukat látták az eseményekben), barikádok emelése
- okt. 30. magyar csapatok schwechati veresége
- Okt. 31. Windischgratz – elfoglalja Bécsset
- nov. végére leverik a bécsi mozgalmakat

AZ OLMÜTZI ALKOTMÁNY

- Schwarzenberg-kormány megalakulása – célja:
- A birodalom egységének és az uralkodó hatalmának a megóvása
- Ferenc József trónra ültetése (V. Ferdinánd lemondása)
- 1849. március: kremsieri alkotmányozó nemzetgyűlés feloszlása
- olmützi oktrojált alkotmány kiadása: 1849. március 4.:
- Cél: az abszolutizmus leplezett formában való megerősítése
- a hatalom az uralkodó kezében van
- a birodalmat tartományi alapon szervezte meg
- a nemzetiségieknek nem adott önállóságot – csak a központi akaratot hajthatták végre
- Magyarország különállását megszüntette, beolvastotta a Birodalomba

A NAGYHATALMI POLITIKA

- Nagy-Britannia, Oroszország: az európai egyensúlyi helyzet fenntartása miatt a Habsburg Birodalom fenntartása mellett van
- Köv.: mindkét nagyhatalom fellép a magyar szabadságharc ellen